

Oznaka poročila: ARRS-RPROJ-ZP-2015/61

ZAKLJUČNO POROČILO RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

A. PODATKI O RAZISKOVALNEM PROJEKTU

1. Osnovni podatki o raziskovalnem projektu

Šifra projekta	J6-4210
Naslov projekta	Strategije razvoja na sodobnih družinskih kmetijah
Vodja projekta	9175 Bojan Baskar
Tip projekta	J Temeljni projekt
Obseg raziskovalnih ur	9630
Cenovni razred	A
Trajanje projekta	07.2011 - 06.2014
Nosilna raziskovalna organizacija	581 Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta
Raziskovalne organizacije - soizvajalke	618 Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti
Raziskovalno področje po šifrantu ARRS	6 HUMANISTIKA 6.03 Antropologija 6.03.02 Socialna in kulturna antropologija
Družbeno-ekonomski cilj	08. Kmetijstvo
Raziskovalno področje po šifrantu FOS	6 Humanistične vede 6.05 Druge humanistične vede

B. REZULTATI IN DOSEŽKI RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

2. Povzetek raziskovalnega projekta¹

SLO

Temeljno vprašanje, ali so družinske kmetije v Sloveniji, ki izkazujejo »razvojni potencial« (zlasti prejemnice pomoči mladim prevzemnikom in zgodnjim upokojevcem), tudi nosilke večnamenskega, trajnostno zasnovanega razvoja, je projekt raziskoval v skladu z Van der Ploegovim modelom razvojnih strategij evropskih družinskih kmetij. Te strategije se nanašajo na ekonomiziranje kmetovanja

(zmanjševanje zunanjih inputov, potrebnih za kmetovanje in maksimalno izrabo razpoložljivih notranjih virov kmetije), fine-tuning' (postopno intenziviranje potencialov obstoječe kmetijske proizvodnje, z dodanimi znanji in inovacijami) in pluriaktivnost oz. kombiniranje kmetijskih z ne-kmetijskimi dejavnostmi. Antropološko zasnovana terenska raziskava se je osredotočila na raziskovanje odnosov med starejšimi in mlajšimi člani in članicami večgeneracijskih kmečkih družin tako prejemnic kot neprejemnic pomoči mladim prevzemnikom in zgodnjim upokojencem na izbranih nižinskih in hribovskih lokacijah z ugodnimi in neugodnimi pogoji za kmetovanje na Gorenjskem in v Prekmurju. Rezultati so pokazali, da se družinske kmetije, v katerih se njeni člani skupno in sproti pogajajo o pomembnih odločitvah o smereh delovanja kmetije, lažje in uspešneje spopadajo z ekonomskimi, ekološkimi in globalnimi izzivi ne glede na velikost posesti, proizvodne in neproizvodne dejavnosti na kmetiji, opremljenost z mehanizacijo, število članov, njihovo izobrazbo in zaposlenost na kmetiji oz. zunaj nje. Pristop, ki se je osredotočil na analizo življenjskih karier starejših in mlajših članov družin, njihovo razumevanje razvoja skozi vsakodnevno delovanje v konkretni skupnosti in širšem okolju je tudi pokazal, da različna tradicionalna delitev dela po spolu in generacijah, ki je značilnost kmetij prejemnic obeh oblik pomoči, ni nujno zaviralni dejavnik inovativnih sprememb na kmetijah ob zagotovitvi, da je vsaka dejavnost, ki jo opravljajo družinski člani med njimi pozitivno vrednotena. Potemtakem rezultati ne ponujajo enoznačnega odgovora na raziskovalne vprašanje. Nasprotno, pokazali so, da je Van der Ploegov model razvojnih strategij nujno dopolniti in razlagati skozi sinhrone in diahrone življenjske cikle posamične kmetije oz. njenih članic in članov, iz katerih lahko razberemo, v katerih kontekstih (odločilni mejniki in prelomne točke) in obdobjih se določene strategije razvoja prakticirajo, oz. so spogajane med družinskimi člani, in v katerih kontekstih se ne prakticirajo. Taka razširitev razlagalnega dometa Van der Ploegovega modela je zahtevala uporabo uveljavljenih antropoloških konceptov (npr. osebnost, vrednota, upanje), s katerimi se lažje sooči moralne ekonomije oblikovalcev razvojnih politik na eni strani in dejavnih akterjev na terenu na drugi strani.

ANG

The addressed research question on whether family farms in Slovenia that show 'developmental potential' (e.g. the beneficiaries of aid for young farmers and early retired farmers) are also the carriers of multifunctional sustainable farming, was examined in line with van der Ploeg's model of the most frequent developmental strategies in European family farms. These strategies include farming economically (to minimise the external input necessary for agriculture and to maximize the available internal farm resources), fine-tuning (a gradual but ongoing intensification of the potentials of existing farm production with upgraded knowledge and innovations), and pluriactivity or diversification of the business on the farm.

The anthropological study focused on investigating the relationships among younger and older members of multigenerational farm families (the beneficiaries and the non-beneficiaries of both forms of aid) on several highland and lowland locations of favourable and unfavourable conditions for farming in Gorenjska and Prekmurje.

The results have shown that family farms whose members commonly negotiate important decisions on developmental paths of their activities more successfully cope

with economic, ecological and global challenges irrespective of their farm size, main production and non-production activities, mechanization, the number of family members, their education and employment on the farm or outside the farm. The approach that focused on the analysis of life careers of the older and younger family members, their understanding of development through doing daily activities in a particular community and wider environment has also proved that distinctive and traditional division of labour by gender and generation is not necessarily the break for innovative transformation on farms. However, conditionally, if every activity of family members is ascribed a positive value by other family members.

The results do not provide a simple uniform answer to the research question. On the contrary, the results have proved the necessity to upgrade and explain van der Ploeg's model of developmental strategies through the observation of synchronic and diachronic life cycles of a particular farm or its family members. Only such a research perspective enables the identification and contextualisation of turning points of introducing, practicing, negotiating or quitting certain developmental paths on the farm. Finally, such an upgraded explanatory range of van der Ploeg's model demands the employment of other anthropological concepts – e.g. person, value, hope – in order to encounter moral economies of the authors of developmental policy on the one hand, and working actors in the field on the other hand.

3. Poročilo o realizaciji predloženega programa dela na raziskovalnem projektu²

Temeljno vprašanje, ali so družinske kmetije v Sloveniji, ki izkazujejo razvojni potencial, tudi nosilke večnamenskega, trajnostno zasnovanega razvoja, je projektna skupina raziskovala s pomočjo ene temeljne in štirih parcialnih hipotez v skladu z Van der Ploegovim modelom razvojnih oz. preživetvenih strategij evropskih družinskih kmetij. Po vrsti so se hipoteze glasile:

H0: Razvojna naravnost družinskih kmetij je povezana z značilnostmi kmetije kot gospodarske enote in družine obenem, pri čemer se te značilnosti razlikujejo med kmetijami prejemnicami pomoči iz naslova ukrepov mladih prevzemnikov in zgodnjih upokojencev.

H1: Člani družinskih kmetij, ki so prejemnice podpor z naslova ukrepov mladi prevzemniki in zgodnji upokojenci, se bolj poslužujejo strategije finetuninga v primerjavi z ekonomiziranjem in pluriaktivnostjo. Take kmetije so v primerjavi s kmetijami, ki niso pridobile sredstev iz teh ukrepov, bolj usmerjene v dodatno izobraževanje in inovacije.

H2: Strategijo pluriaktivnosti, še zlasti zaposlitev zunaj kmetije, prakticirajo člani družinskih kmetij, ki niso prejele sredstev iz ukrepov mladih prevzemnikov in zgodnjih upokojencev.

H3: Ekonomiziranje kmetovanja je strategija članov družinskih kmetij, ki so locirane na območjih z omejenimi pogoji za kmetovanje, ne glede na to, ali so pridobile sredstva iz naslova ukrepov mladih naslednikov in zgodnjih upokojencev, ali niso pridobile teh sredstev.

H4: Člani družinskih kmetij, ki niso prejemnice pomoči iz ukrepov mladih prevzemnikov kmetij oz. zgodnjih upokojencev, opuščajo kmetovanje oz. zmanjšujejo njegov obseg.

Hipoteze so bile oblikovane kot izhodiščne smernice etnografskega terenskega raziskovanja na lokacijah z ugodnimi in omejenimi pogoji za kmetovanje na Gorenjskem in v Pomurju, na hribovskih in nižinskih lokacijah Škofjeloškega hribovja, Poljanske doline, Bohinjskega, na Prekmurskem Goričkem in ravenskem.

Raziskovanje je potekalo v skladu z letnimi načrti projektne prijave:

V prvem letu je bila opravljena analiza domače in tuje znanstvene in strokovne literature o družinskem kmetovanju in njegovih razvojnih usmeritvah, nacionalnih strateških dokumentov, ki se nanašajo na vizije razvoja kmetovanja v Sloveniji ter sekundarna analiza obstoječe podatkovne zbirke o odnosih med spoloma in generacijami na kmetijah iz leta 2007. Rezultati so pokazali, da se domača etnološko-antropološka obravnava v nasprotju z deli ruralnih sociologov in agrarnih ekonomistov omejuje na vsebine, ki se ukvarjajo s poskusi »ohranjanja tradicije« in redko presoja sodobne transformacije slovenskega podeželja v okviru nacionalnih in evropskih politik ter dogajanja na globalnem trgu.

V ospredju tujih (zlasti na Evropo vezanih) antropoloških študij je razkrivanje neskladij med vizijami evropskih političnih projektov trajnostno naravnega kmetovanja in njihovega doživetja v praksi kmetovalcev. Številne raziskave odstopajo predvsem njihove »prilagoditvene prakse« ob spoprijemanju z negotovostjo in tveganji, ki jih prinašajo nove evropske in prilagojene nacionalne vizije kmetijskega razvoja. Take študije opozarjajo na soočanje praviloma nasprotujočih si moralnih ekonomij političnih vizionarjev, ki poudarjajo ideal profila racionalnega, produktivnega, tekmovalnega in učinkovitega kmetovalca, ter kmetovalcev samih, ki se praviloma sklicujejo na moralno ekonomijo vztrajne delovne etike, čustvene navezanosti na zemljo in živali, ter zavezanosti praksam delovanja, da bi se ohranila kmetija, ne glede na zahtevane hitre odzive na spremenljive okoliščine globalnih kmetijskih trgov. Antropološke študije se posvečajo tudi pojasnjevanju motivacij nosilcev kmetijske dejavnosti v »točkah preloma«, zlasti odločanja za raznovrstne oblike inovacij v kmetijstvu in preusmerjanje kmetijskih dejavnosti, ali pa njihovega dopolnjevanja z drugimi dejavnostmi (turizem, predelava, trgovanje, izobraževanje itd.). Take preusmeritve praviloma raziskujejo z drugačno konceptualno orodjarno, kakor jo uporabljajo pristopi »racionalnega akterja« (cena-dobiček, učinkovitost, uspeh, napredek), saj se opirajo na koncepte časovnih konstelacij, vrednot, vrednosti, osebnosti, upanja, ali pa na podlagi terenskega gradiva predlagajo nove pojme, da bi zagotovili bolj poglobljeno razlago doživljanja kmetovalskih praks v raznovrstnih kontekstih. Nenazadnje je študija literature pokazala, da primanjkuje raziskav, ki prikažejo razloge za preklapljanja v določeno smer razvoja pri vseh članih kmečkega gospodinjstva oz. v toku celotne posameznikove življenjske kariere. Večina jih je osredotočena bolj na raven skupnosti ali pa se omejuje na osamljenega opazovanca; manj so obdelani odnosi odločanja v družinski skupnosti.

Poglavitna ugotovitev pregleda nacionalnih razvojnih dokumentov je ta, da se je že od osamosvojitve dalje načrtno uveljavljal koncept večnamenskega, ekološkega in trajnostnega kmetovanja po zgledu smernic evropske SKP. To pomeni, da se je promoviral tudi razvoj neproizvodnih dejavnosti kot posledica kmetijske proizvodnje, oz. taka razvojna usmeritev kmetijstva, ki poleg gospodarske dejavnosti poudarja tudi druge družbeno pomembne funkcije kmetijstva. Z različnimi poudarki posamični dokumenti omenjajo tako smer kmetijskega razvoja, ki poudarja okoljsko funkcijo, funkcijo vzdrževanja podobe kulturne krajine in poseljenosti podeželja, kar je skupni imenoalec koncepta trajnostnega kmetovanja oz. razvoja podeželja.

Sekundarna analiza anketne podatkovne zbirke o odnosih med generacijami in spoloma na kmetijah v Sloveniji je pokazala, da se poglavitni sklopi vprašanj, ki razlikujejo prejemnike od neprejemnikov podpor za mlade prevzemnike in zgodnje upokoјence kmetij, nanašajo na velikost posesti, izobrazbo nosilcev kmetijske dejavnosti, število otrok in zavezanost mlajše generacije, da poskrbi za stare in pomoči potrebne člane. Obenem pa je ta analiza pokazala, da s preverjanjem delitve dela in odločanja na kmetijah po spolu, obe obliki opazovanih kmetij ne kažeta pomembnih premikov v smeri večje enakosti med spoloma.

V drugem raziskovalnem letu se je na podlagi rezultatov treh oblik analiz raziskovalna skupina lotila terenskega dela: oblikovala je skupen nabor vprašajskih sklopov, ki so jih člani skupine preverjali na različnih terenskih lokacijah, da bi lahko odgovorili na

glavno in parcialne hipoteze. Obenem so upoštevali svojskosti primerov na posamičnih lokacijah, saj je bila poglobljena metoda dela opazovanje z udeležbo. Terensko delo je sledilo načrtovanemu programu: osnovna enota opazovanja je bila večgeneracijsko kmečko gospodinjstvo oz. njegovi odrasli člani; obravnavalo se je tako kmetije, ki so prejemnice podpor zgodnjega upokojevanja in mladih naslednikov kot tudi take, ki niso zaprosile za tovrstno podporo.

Rezultati zbranega gradiva so večinoma potrdili zastavljene hipoteze, čeprav so v nekaterih primerih dodali »nove ugotovitve«, redko pa njihove revizije. Pokazali so, da se družinske kmetije, v katerih se člani sproti pogajajo o odločitvah, lažje spopadajo z novimi ekonomskimi, ekološkimi in globalnimi izzivi. Rigidna, tradicionalna delitev dela med generacijami in spoloma je na slovenskih kmetijah še vedno prisotna, vendar je ni moč vselej obravnavati kot zaviralni dejavnik. Številni primeri so pokazali, da je pogosto prav skrbno razporejeno delo med družinskimi člani odločilno za inovativnost in nadgradnjo kmetijskih dejavnosti, a ob zagotovitvi, da je vsaka dejavnost, ki jo posameznik opravlja, pozitivno vrednotena med drugimi družinskimi člani. Rezultati so prav tako pokazali, da se manj cenjena gospodinjstva dela, ki so praviloma v domeni žensk in starejših članov družine, lahko bolj vrednotijo, ko postanejo domena dela vseh družinskih članov. Poleg organizacije dela je za uspešno delovanje kmetije ključno njeno upravljanje oziroma vodenje. Kmečka gospodinjstva, kjer je nasledstvo zagotovljeno, in je mladi prevzemnik tudi dejanski gospodar, delujejo bolj inovativno in prodorno. Navidez rigidna struktura razdeljenih nalog po spolu in generacijah omogoča posamezniku, da v sodelovanju z izbranimi družinskimi člani vendar sprejme tudi bolj tvegane odločitve. V tem smislu se potrjujejo ugotovitve, da so kmetije, ki so prejemnice sredstev iz ukrepov zgodnjega upokojevanja kmetovalcev in pomoči mladim prevzemnikom kmetij, bolj prožne in zato tudi uspešnejše. V večini primerov so to kmetije, kjer starejši gospodarji povsem zaupajo mlajšim in jim prepuščajo odločanje o bodočnosti razvoja kmetije. Večgeneracijske družine, ki na kmetiji bivajo v ločenih gospodinjstvih prav tako kažejo večji razvojni potencial.

V tretjem letu je bila oblikovana bogata podatkovna zbirka v obliki zvočnega zapisa kot tudi prepisa, ki bo tudi v bodoče uporabna kot primerjalno nacionalno gradivo. Rezultati analize obsežnih vprašanijskih sklopov, ki se nanašajo tako na doživljanje zgodovine kmetije kot na razumevanje (trajnostnega) razvoja pri njenih članih, kažejo, da je Van der Ploegov model razvojnih strategij nujno razlagati skozi sinhrono/diahrone »življenjske cikle« posamične kmetije oz. njenih članic in članov. Perspektivi spola in generacije namreč kažeta, da je nemogoče identificirati in pripisati eno izmed treh »razvojnih strategij« modela (ekonomiziranje, »fine-tuning«, pluriaktivnost) določeni obliki kmečkega gospodinjstva/gospodarstva glede na pridobitev državnih podpor. Ne glede na lokacijo kmetije, njeno vpetost v skupnost in njene značilnosti (velikost, prevladujočo dejavnost, itd.), lahko razberemo različno prakticiranje razvojnih dejavnosti po Van der Ploegovem modelu ali pa njihovo odsotnost skozi različna obdobja, ki jih opisujejo družinski članice in člani v delih pripovedi, ki se nanašajo na njihovo doživljanje in razumevanje zgodovine kmetije in njenih usmeritev skozi t.i. odločilne mejnike razvoja.

Mladi in starejši članice in člani v svojih opisih življenjskih karier in razumevanj razvoja lastne družinske kmetije ne izpostavljajo le različnih »odločilnih mejnikov« njenega razvoja, kot jih sami prepoznajo, temveč tudi pojasnjujejo različne konstelacije dogodkov, ki preusmerjajo načrtovane dejavnosti in usmeritve kmetij. Vtis je ta, da razvojne strategije izbranih primerov niso avtomatično rezultat vnaprej oblikovanega premišljenega razvojnega načrta temveč pogostejše spleta okoliščin, ki jih načrt sprva ne vključuje. Te se pa raztezajo od spremenljivih globalnih kot lokalnih politik, ki se nanašajo na kmetijstvo, priložnosti za razvoj, ki jih nudi regija in lokalna skupnost, do spremenljivih življenjskih odločitev v karierah družinskih članic in članov posamičnega opazovanega primera.

Čeprav se različna razumevanja in doživljanja razvoja najbolj kažejo na opazovani osi

mlajša–starejša generacija gospodarjev in gospodaric oz. moški–ženske, se zdi predpogoj za določeno razvojno usmeritev prav skupno soglasje pri odločanju o zanje pomembnih zadevah na kmetiji, ki se velikokrat zgodi »preko noči«. Taka soglasja so spogajana med družinskimi članicami in člani ter se pogosto kažejo kot takojšen odziv kmetije na spremenjene razmere, ki ponovno postavlja na glavo poenostavljene predstave o »vnaprej oblikovanem, preiščenem načrtu«.

V letu odobrenega projektnega podaljška so se člani projektne skupine

udeležili več dogodkov ob svetovnem letu družinskega kmetovanja (2014), in se angažirali pri pripravi posebne številke znanstvene revije *Anthropological Notebooks*, ki je rezultat njihove mednarodne dejavnosti (udeležbe na domačih in tujih znanstvenih konferencah) in skupen projekt z uveljavljenimi mednarodnimi raziskovalci s področja ruralnih študijev.

Projektna skupina je v okviru triletnega projekta presegla načrtovane objave z eno znanstveno monografijo, eno posebno številko znanstvene revije, osmimi izvirnimi znanstvenimi članki in sedmimi predstavitevami na znanstvenih domačih (dve) in tujih konferencah (pet). Prav tako so člani projektne skupine razširjali rezultate raziskave v okviru svojih obveznih in izbirnih predmetov na dodiplomskem in podiplomskem študiju na Univerzi v Ljubljani.

4. Ocena stopnje realizacije programa dela na raziskovalnem projektu in zastavljenih raziskovalnih ciljev³

V skladu s prijavo projekta smo v prvem letu zbrali in analizirali temeljno znanstveno literaturo o družinskem kmetovanju in razvojnih strategijah, nacionalne strateške razvojne dokumente o kmetovanju in izpeljali sekundarno analizo podatkovne zbirke o odnosih med spoloma in generacijami na kmetijah v Sloveniji. Rezultat dela v tem obdobju je bil en izvirni znanstveni članek Majde Černič Istenič (COBISS.SI-ID 33320749) in dve predstavitvi na mednarodni znanstveni konferenci (Duška Knežević Hočvar: COBISS.SI-ID 33819437 in Majda Černič Istenič: COBISS.SI-ID 6789497). V drugem raziskovalnem letu smo zbirali gradivo na terenu. Rezultat dela v tem delu je bil izviri znanstveni članek (Duška Knežević Hočvar: COBISS.SI-ID 34428205), ena soavtorska predstavitev na tuji konferenci (Majda Černič Istenič in Duška Knežević Hočvar: COBISS.SI-ID 34428205), ena predstavitev na domači konferenci (Duška Knežević Hočvar: COBISS.SI-ID 34726445) in ena recenzija (Alenka Bartulović: COBISS.SI-ID 264758016).

V tretjem letu raziskovanja smo dokončno pridobili gradivo na terenu, ga uredili in sistematično analizirali. Rezultat dela v tem letu je bila znanstvena monografija (Duška Knežević Hočvar: COBISS.SI-ID 265065216), dva izvirna soavtorska članka (Majda Černič Istenič in Duška Knežević Hočvar: COBISS.SI-ID 7767161; Chrysanthi Charatsari, Majda Černič Istenič, Evangelos D. Lioutas: COBISS.SI-ID 7610489), ena soavtorska predstavitev na tuji konferenci (Majda Černič Istenič in Duška Knežević Hočvar: COBISS.SI-ID 35816493) in ena soavtorska predstavitev na domači konferenci (Duška Knežević Hočvar in Majda Černič Istenič: COBISS.SI-ID 36144429).

V letu odobrenega projektnega podaljška so se člani projektne skupine udeležili več dogodkov ob svetovnem letu družinskega kmetovanja in se angažirali pri pripravi posebne številke znanstvene revije *Anthropological Notebooks*. Rezultat dela v tem letu je gostujoče uredništvo (Duška Knežević Hočvar, gostujoči urednik: COBISS.SI-ID 62755072), štirje izvirni znanstveni članki (Jaka Repič: COBISS.SI-ID 55256162; Alenka Bartulović in Miha Kozorog: COBISS.SI-ID 56397410; Majda Černič Istenič: COBISS.SI-ID 7875193; Duška Knežević Hočvar in Majda Černič Istenič: COBISS.SI-ID 37961005) in ena predstavitev na tuji konferenci (Alenka Bartulović: COBISS.SI-ID 56331874).

Vodja projekta Bojan Baskar je sproti vključeval vsebine raziskave v pedagoško dejavnost na Univerzi v Ljubljani, vodil delovne sestanke, koordiniral teoretične

dejavnosti in soorganiziral praktično delo na terenu.
Program dela je bil v celoti uresničen.

5. Utemeljitev morebitnih sprememb programa raziskovalnega projekta oziroma sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave projektne skupine⁴

Bistvenih sprememb v času trajanja projekta ni bilo. Manjša sprememba se je nanašala na zamenjavo sprva načrtovanih terenskih lokacij na Dolenjskem z dodanimi lokacijami na Gorenjskem.

6. Najpomembnejši znanstveni rezultati projektne skupine⁵

Znanstveni dosežek			
1.	COBISS ID	265065216	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Etnografija medgeneracijskih odnosov
		ANG	Ethnography of Intergenerational Relationships: Home and Work on Farms through Life Stories
	Opis	SLO	Monografija je antropološka študija, načrtovana na podlagi rezultatov predhodno opravljenih raziskav o odnosih med generacijami in spoloma na kmetijah v Sloveniji. Osredotoča se na doživljanje odnosov med odraslimi članicami in člani izbranih šestih večgeneracijskih kmečkih družin v Prekmurju (prejemnicami in neprejemnicami pomoči mladim prevzemnikom kmetij in zgodnjega upokojevanja kmetov) v toku njihove posamične življenjske kariere. Ti odnosi se nanašajo na raznolika delovna okolja tako na kmetiji kot v gospodinjstvu, na pogajanja družinskih članic in članov pri sprejemanju pomembnejših odločitev o uvajanju novosti v dom in delo, dedne običaje in prakse prenosa in vzajemne pomoči med sorodniki in sosedi itd., skratka na področja, ki so identificirana tudi kot vir za doživljanje ambivalentnih, konfliktnih ali solidarnih odnosov. Ker družinsko kmetovanje zajema razsežnosti družine in podjetja, je razumevanje takih odnosov bistveno za presojo strategij razvoja njegovega delovanja.
		ANG	A monograph is an anthropological study designed as a follow-up to the previous survey on generations and gender relations on farms in Slovenia. The main focus of the research revolves around the experience of ambivalences and solidarity among adult members of selected six farm families (the beneficiaries and the non-beneficiaries of aid to young farmers and early retired farmers) from Prekmurje in the course of their life careers. These relationships refer to various working domains on the farm and in the house, negotiation in decision-making about the introduction of novelties on the farms, hereditary customs and practices of transfer and mutual assistance among relatives and neighbours, in sum, to domains identified as sources for sympathetic, ambivalent or conflict relationships. Since family farming embrace dimensions of both a family and a firm, the understanding of such relationships is necessary for a comprehensive consideration of development strategies of their activities.
	Objavljeno v	Založba ZRC, ZRC SAZU; 2013; 245 str.; A': 1; Avtorji / Authors: Knežević Hočevar Duška, ISBN 978-961-254-419-5	
	Tipologija	2.01 Znanstvena monografija	
2.	COBISS ID	7767161	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Medgeneracijska pomoč na družinskih kmetijah v Sloveniji: Pričakovanja in prakse
		ANG	Intergenerational assistance on family farms in Slovenia: Expectations and practices
			Poleg staranja kmečkega prebivalstva se v Sloveniji soočamo z zmanjšanim

	Opis	SLO	zanimanjem mlajše generacije za kmetovanje. Prav zaradi tega sta bila v letih 2004 in 2005 vpeljana ukrepa zgodnjega upokojevanja kmetov in pomoč mladim prevzemnikom kmetij. V članku so predstavljeni nekateri rezultati dveh zaporednih raziskav: ankete o odnosih med generacijami in spoloma na slovenskih kmetijah in etnografske študije o medgeneracijski solidarnosti. Rezultati ankete so pokazali, da kmečko prebivalstvo, še posebno prejemniki pomoči iz naslova obeh ukrepov, prav zaradi medgeneracijske pomoči kaže posebne značilnosti v primerjavi z drugimi opazovanimi skupinami nekmetov: močnejše se opira na lastne družinske vire in manj je odvisno od državnih virov pomoči. Te ugotovitve so dograjene z etnografskimi rezultati, ki z vidika življenjskega poteka poglobljeno razlagajo kompleksno dinamiko in ozadje medgeneracijske pomoči na družinskih kmetijah.	
		ANG	The aging in farm population in Slovenia is accompanied by a diminishing interest of the younger generation in farming. Hence, measures for early retirement of farmers and assistance to young farmers were introduced in 2004 and 2005. Some results of two ensuing studies are presented here: the survey Generations and Gender Relations on Slovenian Farms and ethnographic study on intergenerational solidarity. The survey findings reveal that through intergenerational assistance farm population, especially the beneficiaries of both measures, shows specific characteristics compared to other observed groups (non-farmers): stronger reliance on their own family resources and weaker dependence on state resources. The survey findings are further upgraded by the ethnographic results, explaining more in-depth from a life-course perspective the complex dynamics and background of intergenerational assistance on family farms.	
	Objavljeno v		Wydawnictwo UMK; Eastern European Countryside; ISSN 1232-8855, 2013; 19; str. 77-103; Impact Factor: 0.000; Srednja vrednost revije / Medium Category Impact Factor: 0.961; WoS: XA; Avtorji / Authors: Černič Istenič Majda, Knežević Hočevvar Duška	
	Tipologija		1.01 Izvirni znanstveni članek	
	3. COBISS ID		56397410	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Prevzemanje ekološkega kmetovanja v (pred)alpski Sloveniji: Kontrastne motivacije živinorejcev na območjih z manj ugodnimi pogoji za kmetovanje	
		ANG	Taking up organic farming in (pre-)Alpine Slovenia: Contrasting motivations of dairy farmers from less-favoured agricultural areas	
	Opis	SLO	Članek razgrinja motivacije, ki so na primeru izbrane skupine kmetovalcev prispevale k opustitvi konvencionalnega in uvajanju ekološkega kmetovanja. Za etnografsko raziskavo sta bili izbrani lokaciji v predalpski in alpski Sloveniji, v obeh primerih območja z manj ugodnimi pogoji za kmetovanje. Članek primerja dva različna procesa preusmeritve v ekološko kmetovanje: v vasi Čadrg so se kmetovalci kolektivno odločili za ekološko kmetovanje pred vstopom Slovenije v EU; kmetovalci na območju Škofjeloškega hribovja so se posamično preusmerjali v ekološko pridelavo po vstopu Slovenije v EU. Primerjava razkriva različne pogoje preusmeritve v okviru istega nacionalnega okvira in kaže na razlike in podobnosti tako v osebnih motivacijah kot tudi v strukturnih pogojih prehoda. Avtorja poudarita, da je za razumevanje preusmeritev potrebno upoštevati kompleksen preplet različnih dejavnikov. Kljub temu pa komparativna analiza pokaže na bistveno razliko med individualnim in kolektivnim prevzemanjem ekoloških načel kmetijske proizvodnje.	
			This article discusses the motivations that have prompted a selected group of dairy farmers to transition from conventional to organic farming. Two locations in (pre-)Alpine Slovenia, both exhibiting less-favoured condition for agriculture, were ethnographically studied. The article juxtaposes two different processes of conversion to organic farming: one taking place in	

		ANG	the village of Čadrg, where farmers had taken up organic farming collectively before Slovenia entered the EU in 2004, and other in Škofja Loka Mountains, where farmers had individually gone into conversion after EU accession. The comparison points at diverse circumstances of conversion in the same national context and illustrates differences and similarities in personal motivations as well structural conditions for conversion. The authors agree that a complex entanglement of factors influence farmers' adoption of organic farming. Nevertheless, the comparison suggests an essential difference between individual and collective conversion to the organic mode of agricultural production.
	Objavljeno v		Društvo antropologov Slovenije = Slovene Anthropological Society; Anthropological notebooks; ISSN 1408-032X. [Tiskana izd.], 2014; Year 20, no. 3; str. 83-102; Impact Factor: 0.394; Srednja vrednost revije / Medium Category Impact Factor: 1.008; WoS: BF; Avtorji / Authors: Bartulović Alenka, Kozorog Miha
	Tipologija		1.01 Izvirni znanstveni članek
	COBISS ID	55256162	Vir: COBISS.SI
4.	Naslov	SLO	Gibanje kot prostorske prakse in ekonomske strategije na primeru družinskega sirarstva v Bohinju
		ANG	Movement as spatial practices and economical strategies in the case of family-owned cheese farms in Bohinj
	Opis	SLO	Članek obravnava družinske sirarske kmetije v Bohinju in analizira njihove ekonomske strategije v povezavi z družinsko in zadružno obliko sirarstva, ter v povezavi z različnimi oblikami prostorskega gibanja oziroma mobilnosti. V zadnjem desetletju se je več družinskih kmetij začelo ukvarjati s sirarstvom, pri čemer so se naslonile na nekatere tradicionalne oblike sirarstva, kmetovanje pa nadgradile z dodatnimi pluralnimi ekonomskimi dejavnostmi, kot so zaposlitev izven kmetije, turistične dejavnosti, povezovanje v društva, trženje in prodaja izdelkov itd. Članek obravnava razvojne strategije družinskih kmetij skozi dva vidika – vzpostavljanje pluralnih dejavnosti in prostorske prakse, ki se kažejo v gibanju in pletežu poti, stez, cest in krajev, ki so temeljno povezane s sirarsko ekonomijo.
		ANG	The article explores dairy and cheese production at family farms in Bohinj, their economical and organisational strategies and connection of cheese production with different modes of spatial movement. In the past decade, several family farms started producing cheese and milk products, thus revitalising certain traditional forms of cheese production and established new economical strategies, especially by plurality of their activities – work outside of the farm, tourism, marketing of their products etc. The article explores developmental strategies of family farms through two perspectives – pluriactivity and spatial practices, manifested in movement and meshwork of paths, tracks, roads and places that are fundamental to cheese economy.
	Objavljeno v		Znanstvena založba Filozofske fakultete; Ars & humanitas; , ISSN 1854-9632. [Tiskana izd.], 2014; Letn. 8, št. 1; str. 38-57; Avtorji / Authors: Repič Jaka
	Tipologija		1.01 Izvirni znanstveni članek
	COBISS ID	37961005	Vir: COBISS.SI
5.	Naslov	SLO	Prizadevanje za Slovenijo znanja: Je prenos znanja v kmetijstvo običal na fakultetah?
		ANG	In pursuit of knowledge-based Slovenia: Is knowledge transfer to agriculture stuck in faculties?

Opis	SLO	Prizadevanje za družbo znanja v Sloveniji uveljavlja novo poslanstvo akademskih institucij, od katerih se pričakuje, da hitro prenesejo akademske rezultate do uporabnikov njihovega znanja. Taka vizija je implicitno vpeta tudi v zamišljanje prenosa znanja v kmetijsko prakso. Slovenska strategija kmetijskega razvoja prepoznava znanje in njegov prenos v prakso celo kot temeljno gibalno za povečanje tekmovalnosti kmetij. Prispevek se omejuje na delovanje prenosa znanja v prakso, kot ga razumejo snovalci znanja na fakultetah in srednjih šolah. Rezultati kažejo, da izobraževalne institucije kažejo podobo dveh izrazitih praks: vase-zaprtega sistema fakultetnega izobraževanja in konzorcij odprtega izobraževanja srednjih kmetijskih šol. Medtem ko fakultete vedno bolj privzemajo delovno strategijo, »bolj ko si učinkovit kot raziskovalec, manj se ukvarjaš s prenosom znanja v prakso«, srednje kmetijske šole sodelujejo v skupnih projektih, ki pospešujejo in izboljšujejo prenos znanja v okolje.
	ANG	The pursuit of a knowledge-based Slovenia has shaped a new mission of academic institutions which are expected to rapidly transfer their academic results to the users. Such reasoning is involved in the imagining of knowledge transfer to agricultural practice. The Slovenian strategy of agricultural development highlights knowledge and its transmission to practice as a key driver of increased competitiveness of farms. This article is limited to the understandings of the functioning of knowledge transfer among the knowledge providers from the faculties and secondary schools. The results show that the institutions reveal two cases at either end of the spectrum: a self-contained faculty educational system and the open consortium of agricultural secondary schools. While the faculties have adopted the working strategy 'the more efficient you are as a researcher, the less concerned you are with the transfer of knowledge to practice', the secondary schools for agriculture have cooperated on joint projects that have accelerated and improved knowledge transfer to the environment.
	Objavljeno v	Društvo antropologov Slovenije = Slovene Anthropological Society; Anthropological notebooks; ISSN 1408-032X. [Tiskana izd.], 2014; Year 20, no. 3; str. 103-120; Impact Factor: 0.394; Srednja vrednost revije / Medium Category Impact Factor: 1.008; WoS: BF; Avtorji / Authors: Knežević Hočevar Duška, Černič Istenič Majda
	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek

7. Najpomembnejši družbeno-ekonomski rezultati projektne skupine⁶

	Družbeno-ekonomski dosežek		
1.	COBISS ID	33819437	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	"Delo smo si vedno delili: za nikogar ni bilo lažje"
		ANG	'We constantly shared labour among ourselves: It was not easier for anybody'
	Opis	SLO	Prispevek presoja nekatere rezultate antropološke raziskave o družinskih kmetijah v Prekmurju. Raziskava se je osredotočila na odnose med člani šestih večgeneracijskih družin, da bi pridobili nova znanja o teh odnosih z vidika reprodukcije in razvojnih usmeritev kmetovanja. Izbrani sogovorniki so s kmečkih gospodarstev, ki so prejemniki pomoči mladim prevzemnikom in zgodnjim upokojemcem in takih, ki to niso. Pol-strukturirani pogovori zajemajo vsebine o zgodovini kmetije, delitvi dela med spoloma in generacijami in razvojni usmerjenosti kmetije. Rezultati kažejo, da so kmetije prejemnice pomoči bolj perspektivne vsaj z dveh vidikov: nadaljevanja kmetovanja in povečanja proizvodnje v primerjavi s starejšo

			generacijo gospodarjev. Teren je tudi pokazal, da je k razmejitvi nalog med ženskami in moškimi najbolj prispevala uvedba traktorjev in druge mehanizacije. Ne glede na opazovano obdobje, velikost in perspektivnost kmetije pa je skrb za ostarele in otroke pretežno področje dela žensk.
		ANG	Paper discusses some results of anthropological research on farm families in Prekmurje. The research focused on the intertwined relationships among members of six multigenerational farm families to obtain new knowledge of these relationships in view of reproduction and developmental orientations of farming. The selected collocutors were from the farm households, the beneficiaries of aid for young farmers and early retired farmers, and the non-beneficiaries of such aid. The semi-structured interviews revolved around the topics on farm history, division of labour, and developmental farm orientation. The results show that the beneficiaries of both forms of aid are promising in two aspects: they continue with farming and they have enlarged the production on the farm compared to the older generation. The fieldwork material also shows that the introduction of tractors contributed to a more clear-cut division of tasks between genders. Irrespective of the time period observed, the care for the elderly and children remains the working domain of women.
	Šifra	B.03 Referat na mednarodni znanstveni konferenci	
	Objavljeno v	European Society for Rural Sociology; ESRS 2011; 2011; Str. 57; Avtorji / Authors: Knežević Hočevar Duška; http://esrs2011.maich.gr/docs/XXIVESRS_book_of_abstracts_by_author.pdf	
	Tipologija	1.12 Objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci	
2.	COBISS ID	6789497	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Enakost med spoloma na kmetijah v Sloveniji
		ANG	Gender equality on farms and rural development in Slovenia
	Opis	SLO	V Program razvoja podeželja 2004-2006 in 2007-2013 sta bila vpeljana dva ukrepa (zgodnje upokojevanje kmetov in pomoč mladih prevzemnikom) s ciljem izboljšanja neugodnih reproduktivnih in razvojnih zmogljivosti kmetij. Cilj raziskave Odnosi med generacijami in spoloma na kmetijah v Sloveniji, ki se je izvajala v letu 2007 pa je bil ugotoviti, katera kmečka gospodinjstva so bila z vidika razvoja kmetijske dejavnosti nagovorjene s tema dvema ukrepoma. V prispevku je bila na podlagi teh podatkov analizirana povezava med enakostjo spolov, merjeno skozi stališča do vlog med spoloma, delitvijo dela in odločanja na kmetiji in v gospodinjstvu in razvojnimi zmogljivostmi kmetij, merjenimi z zagotovljenim nasledstvom kmetije in načrtovanim obsegom kmetijske dejavnosti (brez sprememb, povečanje ali zmanjšanje). Rezultati so pokazali, da so kmetije upravičencev navedenih ukrepov dejansko bolj razvojno usmerjene kot kmetije neupravičencev, medtem ko se z vidika enakosti med spoloma kmetije med seboj ne razlikujejo.
		ANG	In the Rural Development Programme 2004-2006 and 2007-2013 (RDP) two measures (the Early Retirement of Farmers and the Setting up of Young Farmers) are aimed to improve reproductive and development capacity of farms. The aim of the survey Generations and Gender Relations on Farms in Slovenia carried out in 2007 was to found out which farm households from the point of view of agricultural development were actually addressed by these two measures. In the paper the focus of analysis is the relationship between gender equality measured through the attitudes towards gender roles, division of labour and decision-making on the farm and considering household chores and development capacities of farms measured by secured succession of the farm and projected extent (no change, increase or decrease) of agricultural activities. The results indicate that farms of the beneficiaries are indeed more development oriented than

		non-beneficiaries' farms, while from the gender perspective the farms do not differ among each other.
	Šifra	B.03 Referat na mednarodni znanstveni konferenci
	Objavljeno v	European Society for Rural Sociology; ESRS 2011; 2011; Str. 21-22; Avtorji / Authors: Čeranič Istenič Majda; http://esrs2011.maich.gr/docs/XXIVESRS_book_of_abstracts_by_author.pdf
	Tipologija	1.12 Objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci
3.	COBISS ID	264758016 Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO Fox, Katy. 2011. Peasants into European farmers? EU integration in the Carpathian Mountains in Romania. Zürich, Belin: Lit Verlag. 360 pp. Pb.: Eur 34.90. ISBN: 9783643801. ANG Fox, Katy. 2011. Peasants into European farmers? EU integration in the Carpathian Mountains in Romania. Zürich and Berlin: Lit Verlag. 360 pp. Pb.: Eur 34.90. ISBN: 9783643801074
	Opis	SLO Recenzija knjige: Knjiga Katy Fox ponuja uvid v raznolike načine spoprijemanja s spremembami, ki so posledica romunske pridružitve EU in uvanja CAP. Kljub temu, da avtorica obravnava specifično transformacijo romunskega podeželja, recenzija ponuja nastavke za komparativno analizo, saj nudi izhodišče za razumevanje raznolikih odzivov kmetovalcev na politične zahteve v – kmetijsko izjemno raznolikih - državah EU. Knjiga je tudi nadgradila obstoječi teoretski okvir, kajti avtorica v njej podrobno razčleni koncepte (upanje, osebnost, vrednota), ki so bili ključni tudi pri analizi zbranega etnografskega gradiva z dveh izbranih lokacij (Gorenjska, Prekmurje), saj ti omogočajo razumevanje moralnih ekonomij, ki sooblikujejo sodobno slovensko podeželje. ANG Book review: Katy Fox's book explores various coping strategies of Romanian farmers, who have struggled with the changes introduced by the Romanian EU's accession and introduction of CAP. Although the author analyses specific transformation of Romanian countryside, the review offers basis for comparative analysis, since it highlights the specificities of local responses of farmers to political claims. With the strong theoretical framework, which includes emphasis on important concepts (personality, value, hope), author contributed to the development of theoretical tools that were used also in the interpretation of ethnographic material gathered in two main regions of our analysis (Gorenjska, Prekmurje). Therefore, suggested concepts enabled understanding of moral economies that turned out to be crucial for transformation of contemporary Slovenian countryside.
	Šifra	B.06 Drugo
	Objavljeno v	Društvo antropologov Slovenije = Slovene Anthropological Society; Anthropological notebooks; 2012; Year 18, no. 2; str. 95-96; Impact Factor: 0.139; Srednja vrednost revije / Medium Category Impact Factor: 0.998; WoS: BF; Avtorji / Authors: Bartulović Alenka
	Tipologija	1.19 Recenzija, prikaz knjige, kritika
4.	COBISS ID	56331874 Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO Prilagoditvene strategije in »produktivni upor« kmetovalk: Primer slovenskih družinskih kmetij ANG Coping strategies and "productive resistance" of women farmers: The case of Slovenian family farms
		Kljub dejstvu, da je bilo delo žensk na kmetijah pogosto spregledano ali opisano kot skrito oziroma obrobno, so raziskovalci v zadnjih desetletjih z interdisciplinarnimi raziskavami pokazali na bistven pomen ženskega dela pri ohranitvi družinskih kmetij. Ta je bil – kot dokazujejo raziskave - še večji v času ekonomskih in političnih turbulenc. Prispevek obravnava dva

Opis	SLO	primera uspešnih slovenskih družinskih kmetij, kjer so ženske kot inovatorke bistveno prispevale k družbeno-ekonomski stabilnosti kmetij. Prispevek se osredotoča na dve pomembni prelomnici, in sicer na razpad nekdanje Jugoslavije ter na pridružitve Slovenije EU (2004). Etnografska raziskava na območju z manj ugodnimi pogoji za kmetovanje (opravljena med letoma 2012 in 2013) razkriva procese uvajanja pluriaktivnosti na obravnavane kmetije ter analizira družinsko dinamiko, ki je omogočila aktivno vključitev žensk v procese odločanja, kar je imelo za posledico družbeno-ekonomski razvoj kmetij. Rezultati raziskave kažejo, da so prilagoditvene strategije tesno prežete z uporabo kmetovalk. Te pogosto nasprotujejo partiarhalni ureditvi in rigidni delitvi dela v gospodinjstvu, pričakovanjem starejših generacij, prav tako pa zavračajo dominantne ideje kmetijskega razvoja (med njimi tudi izobraževalne programe), ki jih promovirata tako nacionalna kot evropska kmetijska politika.	
	ANG	Despite the fact that rural women’s work has been often unrecognised and described as “hidden” or marginal, interdisciplinary research in the last decades demonstrated the importance of women’s input in sustaining the existence of the family farms. Their contribution was – it seems - even greater in the time of economical as well as political turbulences. The paper focuses on two cases of successful family farms in Slovenia, where women acted as important innovators and contributed immensely to the socio-economic stability of the farm. The paper is focused on the two turning points, that is dissolution of Yugoslavia (which resulted also in Slovenian independence in 1991) and Slovenian EU accession (2004). The ethnographic research in less favoured area (LFA), conducted during the winter months of 2012 and 2013, reveals the process of introducing pluriactivity on the farms and analyses the household dynamics that contributed to women’s active involvement in decision-making process, which in turn resulted in farm’s socio-economic advancement. The results show that coping strategies amongst rural women that have been often guided by the various forms of resistance: resistance to patriarchy and conservative division of labor in the farming households, the expectation of older generations and, in particular dominant ideas of agricultural development and policy (including agricultural educational programs) promoted by Slovenian state and EU (CAP).	
Šifra		B.03 Referat na mednarodni znanstveni konferenci	
Objavljeno v		Romanian Society for Social and Cultural Anthropology; Modes of appropriation and social resistance; 2014; Str. 82; Avtorji / Authors: Bartulović Alenka	
Tipologija		1.12 Objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci	
5.	COBISS ID	62755072	Vir: vpis v poročilo
Naslov	SLO	Anthropological notebooks, year XX, No.3: Doing Various Paths of Family Farming Development. Knežević Hočevar, Duška (gostujoči urednik 2014).	
	ANG	Anthropological notebooks, year XX, No.3: Doing Various Paths of Family Farming Development. Knežević Hočevar, Duška (guest editor 2014).	
Opis	SLO	V kontekstu načrtovanih dejavnosti ob mednarodnem letu družinskega kmetovanja je gostujoča urednica povabila raziskovalce, da bi skupaj kritično premislili okoliščine in prakse družinskega kmetovanja po svetu. Članki te posebne številke Antropoloških zvezkov z naslovom »Delanje različnih poti razvoja družinskega kmetovanja« se opirajo na terensko gradivo. Vsebine vključujejo analizo zunanjih posegov vzdržne intenzifikacije v afriškem družinskem kmetovanju, kontrastnih odzivov kmetov iz Avstralije, Nove Zelandije in Velike Britanije na globalno kmetijstvo, sodelovanja med alternativnimi oskrbovalnimi omrežji in kmeti v Italiji, spremenjenih delovnih in spolnih identitet kmečkih parov na Severnem Irskem, kompleksnih motivov po izvajanju ekološkega	

		kmetovanja v Sloveniji in slovenskega sistema prenosa znanja v kmetijsko prakso.
	ANG	Following envisioned activities in the context of the International Year of Family Farming, the guest editor invited scholars to join in common effort to critically reflect upon actual circumstances and practices of family farming worldwide. The articles in this special issue of Anthropological Notebooks Doing Various Paths of Family Farming Development draw on the authors' field material. Topics discussed include external sustainable intensification interventions in African smallholder farming, contrasting response to globalization of agriculture of family farmers from Australia, New Zealand and the UK, the emerging collaboration between alternative provisioning networks in Italy and smallholders, changed gender and working identities in family farms' couples in Northern Ireland, the complex motivations of Slovenian family farmers to take up organic farming, and a critical reflection on the agricultural knowledge transfer system in Slovenia.
Šifra	C.03	Vabljeni urednik revije (guest-associated editor)
Objavljeno v	Anthropological notebooks, ISSN 1408-032X. [Tiskana izd.], 2014, year 20, no. 3.	
Tipologija	3.25	Druga izvedena dela

8. Drugi pomembni rezultati projektne skupine²

Člani projektne skupine so vključevali vsebine projekta v pedagoške dejavnosti na BF UNL (Oddelek za agronomijo, univerzitetni program, 1. stopnja) v okviru predmeta Sociologija podeželja in (na 3. bolonjski stopnji doktorski študij Bioznanost) v okviru predmeta Ekonomski in sociološki vidiki razvoja podeželja. Izsledki raziskave so bili predstavljeni tudi študentom Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo FF (predmet: Etnološke regionalne raziskave Slovenije) v okviru gostujočega predavanja z naslovom »Ruralna antropologija: Raziskovanje sodobnih strategij razvoja na družinskih kmetijah«. Raziskovalci skupine so v tekoče raziskave vključili tudi študente. Pri vajah iz Antropologije prostora, ki jih je vodil Repič Jaka, so magistrski študenti Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo (FF UL) izvedli krajše raziskave v Bohinju. Med temi je del skupine obravnaval prostorske vidike razvoja kmetijstva v Bohinju (delitev zemljišč, pastirstvo, oblikovanje sirarskih poti, prodajnih mrež ipd.). Ena študentka pod mentorstvom prof. Bojana Baskarja opravlja magisterij na področju kmetijstva. Izsledki raziskave so bili predstavljeni tudi v okviru predmeta Etnologija Balkana. V letu 2013 je potekalo intenzivno sodelovanje med članico projektne skupine Majdo Černič Istenič in Chrysanthi Charatsari iz Aristotle University of Thessaloniki, School of Agriculture, ki sta zasnovali izhodišča slovensko-grške primerjalne analize prenosa znanja od kmetijsko svetovalne služne h kmetom z vidika spolov. V okviru svetovnega leta družinskega kmetovanja (2014) so bile v Sloveniji organizirane številne okrogle mize in civilne iniciative v ruralnih skupnosti. Na podlagi objavljenih rezultatov terenskega dela sta bili Duška Knežević Hočevar in Majda Černič Istenič večkrat vabljeni kot sogovornici na take dogodke. Tovrstne kritične razprave o problematiki mladih v kmetijstvu prispevajo k boljši artikulaciji in ozaveščanju pomena razvoja in ohranjanja te dejavnosti v Sloveniji.

9. Pomen raziskovalnih rezultatov projektne skupine⁸

9.1. Pomen za razvoj znanosti⁹

SLO

Rezultati antropološko zasnovanega projekta so prinesli nova znanja o razvojnih strategijah družinskega kmetovanja, saj so skozi perspektivi spola in generacije kritično dogradili uveljavljen Van der Ploegov model razvojnih strategij družinskih kmetij. Antropološka raziskava večgeneracijskih kmečkih družin na lokacijah z ugodnimi in neugodnimi pogoji za kmetovanje je pokazala, da se družinske kmetije, v katerih se njeni člani skupno in sproti pogajajo o

pomembnih odločitvah o smereh delovanja kmetije, lažje in uspešneje spopadajo z ekonomskimi, ekološkimi in globalnimi izzivi ne glede na velikost posesti, proizvodne in neproizvodne dejavnosti na kmetiji, opremljenost z mehanizacijo, število članov, njihovo izobrazbo in zaposlenost na kmetiji oz. zunaj nje. Pristop, ki se je osredotočil na analizo življenjskih karier starejših in mlajših članov družin, njihovo razumevanje razvoja skozi vsakodnevno delovanje v konkretni skupnosti in širšem okolju je tudi pokazal, da različna tradicionalna delitev dela po spolu in generacijah ni nujno zaviralni dejavnik inovativnih sprememb na kmetijah ob zagotovitvi, da je vsaka dejavnost, ki jo opravljajo družinski člani med njimi pozitivno vrednotena. Torej je šele antropološko zasnovana terenska raziskava pojasnila rezultat predhodne sociološke anketne raziskave, da so z razvojnega vidika bolj obetavne kmetije, ki so prejemnice podpor za mlade prevzemnike in zgodnje upokojece v primerjavi s kmetijami, ki takih državnih pomoči niso pridobile, čeprav so kmetije prejemnice obeh oblik pomoči kazale neprožno organizacijo dela po spolu in generacijah. Da so kmetije, ki imajo zagotovljenega naslednika – zlasti kmetije prejemnice obeh oblik pomoči – ki je »dejanski« gospodar, ki se z drugimi družinskimi člani pogaja o inovativnih usmeritvah delovanja kmetije in se o njih skupno odločajo, je bilo moč razkriti šele z opazovanjem družinske dinamike odnosov, kar anketna raziskava ni zajela. S tega vidika so rezultati raziskave pokazali, da je Van der Ploegov model razvojnih strategij nujno razlagati skozi sinhrone in diahrone življenjske cikle posamične kmetije oz. njenih članic in članov, iz katerih lahko razberemo, v katerih kontekstih (odločilni mejniki in prelomne točke) in obdobjih se določene strategije razvoja prakticirajo, oz. so spogajane med družinskimi člani, in v katerih kontekstih se ne prakticirajo. Taka razširitev razlagalnega dometa Van der Ploegovega modela pa kliče po uporabi konceptov, kot so osebnost, vrednota, upanje, s katerimi se lažje sooči moralne ekonomije oblikovalcev razvojnih politik na eni strani in dejavnih akterjev na terenu na drugi strani.

Rezultati projekta prispevajo nova znanja o sodobni transformaciji podeželja v Sloveniji nasploh in kmetijstva posebej tako v okviru redkih primerov domače etnološko-antropološke obravnave tovrstne problematike, dograjujejo spoznanja agrarnih ekonomistov in ruralnih sociologov o razumevanju razvojnih strategij s strani akterjev na terenu, in so uporabni za primerjalne analize študij, ki prevprašujejo neskladja med vizijami oblikovalcev evropskih političnih projektov trajnostno naravnane kmetovanja in njihovega dožemanja in izvajanja v praksi kmetovalcev. Nenazadnje je raziskava dokazala pomembnost večdisciplinarnega pristopa obravnave razvojnih problematik, še posebno prispevek socialne antropologije, ki s svojo konceptualno orodjarno in terenskim pristopom izkazuje veliko razlagalno moč v primerih, ko druge znanstvene discipline zatajijo.

ANG

The results of this anthropologically designed project offer new knowledge on developmental strategies of family farming; through gender and generation perspectives the results upgrade van der Ploeg's established model of developmental strategies of family farms. The anthropological study of multigenerational farm families in several locations of favourable and unfavourable conditions for farming has shown that family farms whose members commonly negotiate important decisions on developmental paths of their activities more successfully cope with economic, ecological and global challenges irrespective of their farm size, main production and non-production activities, mechanization, the number of family members, their education and employment on the farm or outside the farm. The approach that focused on the analysis of life careers of the older and younger family members, their understanding of development through daily activities in a particular community and wider environment has also shown that distinctive and traditional division of labour by gender and generation was not necessarily the break for innovative transformation on farms. However, this was conditional, if every activity of family members was ascribed a positive value by other family members. Only the anthropologically designed research has explained the previously obtained result from the sociological survey that from a developmental view (the farm size, mechanization, number of children, education), the beneficiaries of the aid for young and early retired farmers were more promising compared to the non-beneficiaries of both forms of aid, despite the finding that inflexible organisation of labour tasks by gender and generations was typical for the beneficiaries' farms. The result that farms with a secured successor (but the 'real' householder), who together with other family members negotiates and takes decisions about innovative directions of farm's activities, was revealed only through the observation of family relationship dynamics, which the survey omitted. Therefore, the results of the anthropological study have

proved that it is necessary to explain van der Ploeg's model through the observation of synchronic and diachronic life cycles of a particular farm or its family members. Only such a research perspective enables the identification and contextualisation of turning points of introducing, practicing, negotiating or quitting certain developmental paths on the farm. However, such a perspective also introduces the employment of other concepts – e.g. person, value, hope – in order to encounter moral economies of the authors of developmental policy on the one hand, and working actors in the field on the other hand.

The project results contribute new knowledge about contemporary rural transformation in Slovenia in general and farming in particular in the framework of rare domestic ethnological-anthropological studies of the issue, and complement agrarian economists' and rural sociologists' understanding of developmental strategies of real actors in the field. Finally, the results are useful for comparative analyses of discrepancies between the visions of development by the authors of the European political projects on sustainable farming and their understanding and practicing by farmers.

In sum, the project has proved the importance of a multidisciplinary approach to the issues of development, particularly the contribution of social anthropology, which by employing its own conceptual tools and field-work observation can contribute specific insights that are often neglected by other scientific disciplines.

9.2. Pomen za razvoj Slovenije¹⁰

SLO

Rezultati projekta, ki pojasnjujejo dožemanje razvoja in njegovo prakticiranje pri poglavitnih naslovljenih razvojnih strateških nacionalnih dokumentov, tj. pri nosilcih prevladujoče oblike kmetijske dejavnosti v Sloveniji – družinskega kmetovanja, so uporabni za kmetijstvo kot gospodarsko panogo. Razvojne strategije samih nosilcev družinskega kmetovanja so namreč praviloma prezrte v samem raziskovanju družinskega kmetovanja in v prevladujočih javnih razpravah, ki bolj podarjajo usklajevanje nacionalne kmetijske politike z zavezujočimi uredbami SKP kot pa potrebo po razumevanju vsakodnevnega delovanja izvajalcev družinskega kmetovanja.

Rezultati so referenčni tudi za oblikovalce in izvajalce Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2014–2020, ki se ponovno zavzema za izboljšanje konkurenčnosti kmetijskega in gozdarskega sektorja skozi generacijsko pomladitev (mladi prevzemniki kmetij), in si prizadeva za večjo kakovost življenja na podeželju in diverzifikacijo podeželskega gospodarstva.

Pridobljena znanja o delovanju nosilcev »trajnostnega razvoja« na terenu so tudi pomembna povratna informacija oblikovalcem Resolucije o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva do 2020 še posebno v delu, ki obravnava večnamensko trajnostno kmetovanje.

Neposredno bodo rezultati uporabni za kmetijske svetovalce, še posebno svetovalce za kmečko družino pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije, saj bodo lahko primerjali in soočili svoja opažanja na terenu z izsledki pričujoče študije.

S pedagoškim transferjem in razširjanjem pridobljenih rezultatov na domačih in mednarodnih znanstvenih konferencah in v okviru drugih strokovnih in medijskih dogodkov raziskovalna skupina prispeva tako k vzgoji kadrov kot tudi k mednarodnim in domačim znanstvenim mreženjem.

ANG

The project results that explain the understanding of development and its practicing among the major addressees of the national strategic development documents, who are the carriers of the prevailing form of farming in Slovenia (family farming) are applicable for agriculture as a segment of the economy. The developmental strategies of the farm holders themselves are usually overlooked both by family farming research itself and by the prevailing public discussions, which over-communicate harmonisation of national agriculture policy with the required regulations of the CAP and under-communicate the need to understand the agency of family farming actors themselves.

The project results are applicable for the authors and performers of the Rural Development Programme 2014–2020, which again seeks to improve agricultural competitiveness, quality of rural life and diversification of the rural economy through the rejuvenation of the generations (aid to young farmers). The findings about the performers of sustainable agriculture in the field are significant as feedback information to the creators of the Resolution on the Strategic

Guidelines for the Development of Slovenian Agriculture and Food Industry until 2020, particularly in view of multifunctional sustainable farming.
 The results are directly applicable for the farming advisers, particularly those dealing with the farm families at the Agriculture and Forestry Chamber of Slovenia. The advisers are in a position to compare and confront the results of their own work in the field with the results of the project.
 Finally, through pedagogical transfer and dissemination of the results by active participation at scientific (foreign and domestic) conferences and some other professional and media events, the project team contributes to the education of young professionals (university students of the above-mentioned study programmes) as well as to international and domestic scientific networking.

10. Samo za aplikativne projekte in podoktorske projekte iz gospodarstva!

Označite, katerega od navedenih ciljev ste si zastavili pri projektu, katere konkretne rezultate ste dosegli in v kakšni meri so doseženi rezultati uporabljeni

Cilj		
F.01	Pridobitev novih praktičnih znanj, informacij in veščin	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.02	Pridobitev novih znanstvenih spoznanj	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.03	Večja usposobljenost raziskovalno-razvojnega osebja	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.04	Dvig tehnološke ravni	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.05	Sposobnost za začetek novega tehnološkega razvoja	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.06	Razvoj novega izdelka	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.07	Izboljšanje obstoječega izdelka	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	

	Uporaba rezultatov	
F.08	Razvoj in izdelava prototipa	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.09	Razvoj novega tehnološkega procesa oz. tehnologije	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.10	Izboljšanje obstoječega tehnološkega procesa oz. tehnologije	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.11	Razvoj nove storitve	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.12	Izboljšanje obstoječe storitve	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.13	Razvoj novih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.14	Izboljšanje obstoječih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.15	Razvoj novega informacijskega sistema/podatkovnih baz	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.16	Izboljšanje obstoječega informacijskega sistema/podatkovnih baz	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	

F.17	Prenos obstoječih tehnologij, znanj, metod in postopkov v prakso	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.18	Posredovanje novih znanj neposrednim uporabnikom (seminarji, forumi, konference)	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.19	Znanje, ki vodi k ustanovitvi novega podjetja ("spin off")	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.20	Ustanovitev novega podjetja ("spin off")	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.21	Razvoj novih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.22	Izboljšanje obstoječih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.23	Razvoj novih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.24	Izboljšanje obstoječih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.25	Razvoj novih organizacijskih in upravljavskih rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.26	Izboljšanje obstoječih organizacijskih in upravljavskih rešitev	

	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.27	Prispevek k ohranjanju/varovanje naravne in kulturne dediščine	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.28	Priprava/organizacija razstave	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.29	Prispevek k razvoju nacionalne kulturne identitete	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.30	Strokovna ocena stanja	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.31	Razvoj standardov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.32	Mednarodni patent	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.33	Patent v Sloveniji	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.34	Svetovalna dejavnost	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.35	Drugo	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	

Uporaba rezultatov	
--------------------	----------------------

Komentar

--

11.Samo za aplikativne projekte in podoktorske projekte iz gospodarstva!
Označite potencialne vplive oziroma učinke vaših rezultatov na navedena področja

	Vpliv	Ni vpliva	Majhen vpliv	Srednji vpliv	Velik vpliv	
G.01	Razvoj visokošolskega izobraževanja					
G.01.01.	Razvoj dodiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	
G.01.02.	Razvoj podiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	
G.01.03.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.02	Gospodarski razvoj					
G.02.01	Razširitev ponudbe novih izdelkov/storitev na trgu	☐	☐	☐	☐	
G.02.02.	Širitev obstoječih trgov	☐	☐	☐	☐	
G.02.03.	Znižanje stroškov proizvodnje	☐	☐	☐	☐	
G.02.04.	Zmanjšanje porabe materialov in energije	☐	☐	☐	☐	
G.02.05.	Razširitev področja dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.02.06.	Večja konkurenčna sposobnost	☐	☐	☐	☐	
G.02.07.	Večji delež izvoza	☐	☐	☐	☐	
G.02.08.	Povečanje dobička	☐	☐	☐	☐	
G.02.09.	Nova delovna mesta	☐	☐	☐	☐	
G.02.10.	Dvig izobrazbene strukture zaposlenih	☐	☐	☐	☐	
G.02.11.	Nov investicijski zagon	☐	☐	☐	☐	
G.02.12.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.03	Tehnološki razvoj					
G.03.01.	Tehnološka razširitev/posodobitev dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.03.02.	Tehnološko prestrukturiranje dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.03.03.	Uvajanje novih tehnologij	☐	☐	☐	☐	
G.03.04.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.04	Družbeni razvoj					
G.04.01	Dvig kvalitete življenja	☐	☐	☐	☐	
G.04.02.	Izboljšanje vodenja in upravljanja	☐	☐	☐	☐	
G.04.03.	Izboljšanje delovanja administracije in javne uprave	☐	☐	☐	☐	
G.04.04.	Razvoj socialnih dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.04.05.	Razvoj civilne družbe	☐	☐	☐	☐	
G.04.06.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	

G.05.	Ohranjanje in razvoj nacionalne naravne in kulturne dediščine in identitete	☐	☐	☐	☐	
G.06.	Varovanje okolja in trajnostni razvoj	☐	☐	☐	☐	
G.07	Razvoj družbene infrastrukture					
G.07.01.	Informacijsko-komunikacijska infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.02.	Prometna infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.03.	Energetska infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.04.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.08.	Varovanje zdravja in razvoj zdravstvenega varstva	☐	☐	☐	☐	
G.09.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	

Komentar

--

12.Pomen raziskovanja za sofinancerje¹¹

	Sofinancer			
1.	Naziv			
	Naslov			
	Vrednost sofinanciranja za celotno obdobje trajanja projekta je znašala:		EUR	
	Odstotek od utemeljenih stroškov projekta:		%	
	Najpomembnejši rezultati raziskovanja za sofinancerja		Šifra	
		1.		
		2.		
		3.		
		4.		
		5.		
Komentar				
Ocena				

13.Izjemni dosežek v letu 2014¹²**13.1. Izjemni znanstveni dosežek**

COBISS ID: 7875193
 Majda Černič Istenič
 Title: Do rural development programmes promote gender equality on farms? The case of Slovenia
 Naslov: Ali programi razvoja podeželja podpirajo enakost med spoloma na kmetijah? Primer Slovenije
 Članek obravnava ukrepe Programa razvoja podeželja k morebitni večji enakopravnosti med spoloma na družinskih kmetijah. Raziskava o povezavi med enakostjo spolov, ki se je preverjala preko delitve dela in odločanja na družinskih kmetijah in razvojnimi zmogljivostmi kmetij,

merjenimi z zagotovljenim nasledstvom kmetije in načrtovanim obsegom kmetijske dejavnosti, je pokazala, da so kmetije upravičencev navedenih ukrepov bolj razvojno usmerjene kot kmetije neupravičencev. Z vidika enakosti med spoloma pa ni bilo ugotovljenih pomembnih razlik.

Objavljeno v: Gender, place and culture; 2014; v tisku; Impact Factor: 1.105; Srednja vrednost revije / Medium Category Impact Factor: 0.74; A'': 1; A': 1; WoS: KU, ZK;

Tipologija 1.01 Izvirni znanstveni članek

13.2. Izjemni družbeno-ekonomski dosežek

COBISS.SI-ID 62755072; Vir: vpis v prijavo

Naslov: Anthropological notebooks, year XX, No.3: Izvajanje različnih poti razvoja družinskega kmetovanja. Knežević Hočevar, Duška (gostujoči urednik 2014).

Title: Anthropological notebooks, year XX, No.3: Doing Various Paths of Family Farming Development. Knežević Hočevar, Duška (guest editor 2014).

Opis:

V kontekstu načrtovanih dejavnosti ob mednarodnem letu družinskega kmetovanja je gostujoča urednica povabila raziskovalce, da bi skupaj kritično premislili okoliščine in prakse družinskega kmetovanja po svetu. Podrobnejši opis glej pod točko 7(5) tega poročila.

Description:

Following envisioned activities in the context of the International Year of Family Farming, the guest editor invited scholars to join in common effort to critically reflect upon actual circumstances and practices of family farming worldwide. See detailed description under nr. 7 (5) of this report.

Šifra: C.03 Vabljeni urednik revije (guest-associated editor)

C. IZJAVE

Podpisani izjavljam/o, da:

- so vsi podatki, ki jih navajamo v poročilu, resnični in točni
- se strinjamo z obdelavo podatkov v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov za potrebe ocenjevanja ter obdelavo teh podatkov za evidence ARRS
- so vsi podatki v obrazcu v elektronski obliki identični podatkom v obrazcu v pisni obliki
- so z vsebino zaključnega poročila seznanjeni in se strinjajo vsi soizvajalci projekta

Podpisi:

*zastopnik oz. pooblaščen oseba
raziskovalne organizacije:*

in

vodja raziskovalnega projekta:

Univerza v Ljubljani, Filozofska
fakulteta

Bojan Baskar

ŽIG

Kraj in datum:

Ljubljana

9.3.2015

Oznaka poročila: ARRS-RPROJ-ZP-2015/61

¹ Napišite povzetek raziskovalnega projekta (največ 3.000 znakov v slovenskem in angleškem jeziku) [Nazaj](#)

² Napišite kratko vsebinsko poročilo, kjer boste predstavili raziskovalno hipotezo in opis raziskovanja. Navedite ključne ugotovitve, znanstvena spoznanja, rezultate in učinke raziskovalnega projekta in njihovo uporabo ter sodelovanje s tujimi partnerji. Največ 12.000 znakov vključno s presledki (približno dve strani, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

³ Realizacija raziskovalne hipoteze. Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikost pisave 11)

[Nazaj](#)

⁴ V primeru bistvenih odstopanj in sprememb od predvidenega programa raziskovalnega projekta, kot je bil zapisan v predlogu raziskovalnega projekta oziroma v primeru sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave projektne skupine v zadnjem letu izvajanja projekta, napišite obrazložitev. V primeru, da sprememb ni bilo, to navedite. Največ 6.000 znakov vključno s presledki (približno ena stran, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

⁵ Navedite znanstvene dosežke, ki so nastali v okviru tega projekta. Raziskovalni dosežek iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A" ali A'. [Nazaj](#)

⁶ Navedite družbeno-ekonomske dosežke, ki so nastali v okviru tega projekta. Družbeno-ekonomski rezultat iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A" ali A'.

Družbeno-ekonomski dosežek je po svoji strukturi drugačen kot znanstveni dosežek. Povzetek znanstvenega dosežka je praviloma povzetek bibliografske enote (članka, knjige), v kateri je dosežek objavljen.

Povzetek družbeno-ekonomskega dosežka praviloma ni povzetek bibliografske enote, ki ta dosežek dokumentira, ker je dosežek sklop več rezultatov raziskovanja, ki je lahko dokumentiran v različnih bibliografskih enotah. COBISS ID zato ni enoznačen, izjemoma pa ga lahko tudi ni (npr. prehod mlajših sodelavcev v gospodarstvo na pomembnih raziskovalnih nalogah, ali ustanovitev podjetja kot rezultat projekta ... - v obeh primerih ni COBISS ID). [Nazaj](#)

⁷ Navedite rezultate raziskovalnega projekta iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) v primeru, da katerega od rezultatov ni mogoče navesti v točkah 6 in 7 (npr. ni voden v sistemu COBISS). Največ 2.000 znakov, vključno s presledki. [Nazaj](#)

⁸ Pomen raziskovalnih rezultatov za razvoj znanosti in za razvoj Slovenije bo objavljen na spletni strani: <http://sicris.izum.si/> za posamezen projekt, ki je predmet poročanja [Nazaj](#)

⁹ Največ 4.000 znakov, vključno s presledki [Nazaj](#)

¹⁰ Največ 4.000 znakov, vključno s presledki [Nazaj](#)

¹¹ Rubrike izpolnite / prepišite skladno z obrazcem "izjava sofinancerja" <http://www.arrs.gov.si/sl/progproj/rproj/gradivo/>, ki ga mora izpolniti sofinancer. Podpisan obrazec "Izjava sofinancerja" pridobi in hrani nosilna raziskovalna organizacija – izvajalka projekta. [Nazaj](#)

¹² Navedite en izjemni znanstveni dosežek in/ali en izjemni družbeno-ekonomski dosežek raziskovalnega projekta v letu 2014 (največ 1000 znakov, vključno s presledki). Za dosežek pripravite diapozitiv, ki vsebuje sliko ali drugo slikovno gradivo v zvezi z izjemnim dosežkom (velikost pisave najmanj 16, približno pol strani) in opis izjemnega dosežka (velikost pisave 12, približno pol strani). Diapozitiv/-a priložite kot priponko/-i k temu poročilu. Vzorec diapozitiva je objavljen na spletni strani ARRS <http://www.arrs.gov.si/sl/gradivo/>, predstavitev dosežkov za pretekla leta pa so objavljena na spletni strani <http://www.arrs.gov.si/sl/analize/dosez/>. [Nazaj](#)

Obrazec: ARRS-RPROJ-ZP/2015 v1.00a

EE-2E-23-4B-0F-D4-C4-3B-C2-A2-3F-29-77-88-7A-E2-F4-B4-DD-66

Priloga 1

Humanistika

6.03.02 – Antropologija / Socialna in kulturna antropologija

Dosežek 1: Izvirni znanstveni članek, Vir: Majda Černič Istenič: Do rural development programmes promote gender equality on farms? The case of Slovenia. Gender, Place & Culture: A Journal of Feminist Geography, 2014, DOI: 10.1080/0966369X.2013.879102

Gender, Place & Culture: A Journal of Feminist Geography

Publication details, including instructions for authors and subscription information:

<http://www.tandfonline.com/loi/cgpc20>

Do rural development programmes promote gender equality on farms? The case of Slovenia

Majda Černič Istenič

Published online: 10 Feb 2014.

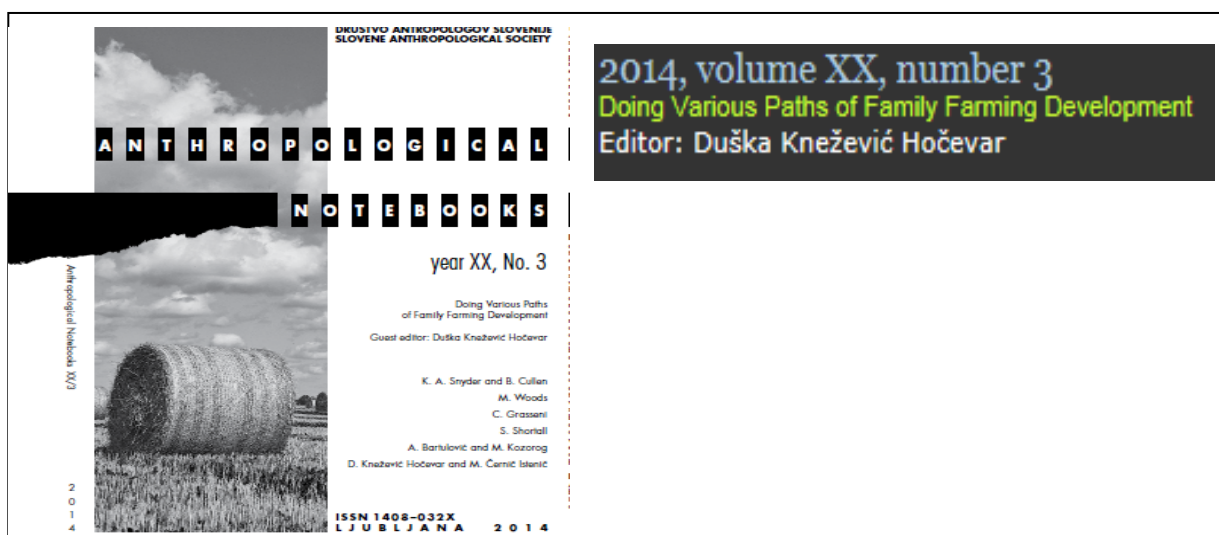
V okviru Programa razvoja podeželja 2004-2006 sta se z namenom izboljšanja neugodne reproduktivne in razvojne zmogljivosti kmetij izvajala dva ukrepa (zgodnje upokojevanje kmetov in pomoč mladih prevzemnikom). Cilj anketne raziskave Odnosi med generacijami in spoloma na kmetijah v Sloveniji, izvedene leta 2007, pa je bil preučiti, katera kmečka gospodinjstva so bila z vidika razvoja kmetijske dejavnosti nagovorjene s tema dvema ukrepoma. Sekundarna analiza podatkov navedene raziskave, osredotočena na povezavo med enakostjo spolov, ki se je preverjala preko delitve dela in odločanja na družinskih kmetijah in razvojnimi zmogljivostmi kmetij, merjenimi z zagotovljenim nasledstvom kmetije in načrtovanim obsegom kmetijske dejavnosti, je pokazala, da so kmetije upravičencev navedenih ukrepov bolj razvojno usmerjene kot kmetije neupravičencev, vendar pa z vidika enakosti med spoloma med obema skupinama kmetij ni bilo ugotovljenih pomembnih razlik.

Priloga 2

Humanistika

6.03.02 – Antropologija / Socialna in kulturna antropologija

Dosežek 2: gostujoča urednica, Vir: Duška Knežević Hočevar: Anthropological notebooks, year XX, No.3: Doing Various Paths of Family Farming Development. Knežević Hočevar, Duška (guest editor 2014)

V kontekstu načrtovanih dejavnosti ob mednarodnem letu družinskega kmetovanja je gostujoča urednica povabila raziskovalce, da bi skupaj kritično premislili okoliščine in prakse družinskega kmetovanja po svetu. Članki te posebne številke Antropoloških zvezkov z naslovom »Izvajanje različnih poti razvoja družinskega kmetovanja« se opirajo na terensko gradivo. Vsebine vključujejo analizo zunanjih posegov vzdržne intenzifikacije v afriškem družinskem kmetovanju, kontrastnih odzivov kmetov iz Avstralije, Nove Zelandije in Velike Britanije na globalno kmetijstvo, sodelovanja med alternativnimi oskrbovalnimi omrežji in kmeti v Italiji, spremenjenih delovnih in spolnih identitet kmečkih parov na Severnem Irskem, kompleksnih motivov po izvajanju ekološkega kmetovanja v Sloveniji in slovenskega sistema prenosa znanja v kmetijsko prakso.